

Rīgas Ukrainu vidusskola

Karjeras izglītības programma

Rīga 2023/2024 m.g.

Saturs

1. Karjeras izglītības programmas mērķis un uzdevumi	3
2. Karjeras izglītības saturs	4
3. Karjeras izglītības programmas īstenošanas pamatprincipi.....	4
4. Karjeras izglītības programmas īstenošanas plāns.....	4-9
5. Karjeras attīstības atbalsta programmas īstenotāji.....	10
6. Karjeras attīstības atbalsta sasniegto rezultātu izvērtēšana	11
7. Izvērtēšanas veidi. Kvalitatīva un kvantitatīva pieeja	12,13
8. Karjeras izglītības īstenošanai ieteicamā literatūra un informācijas avoti.....	14

Mērķis: Veicināt mērķtiecīgu karjeras izvēli, sekmēt skolēnos izpratni par izglītības lomu cilvēka dzīvē. Veicināt skolēnu personības attīstību, dzīvei un karjerai nepieciešamo zināšanu, kompetenču un spēju apzināšanos un to pilnveidi.

Karjeras izglītību ir jāintegrē visā izglītības procesā, izmantojot izglītības procesa un programmas līdzekļus, lai nodrošināt plānotu un pēctecīgu pasākumu kompleksu, kas palīdzētu jauniešiem noteikt savas karjeras izglītības vajadzības, lai apzināti izvēlēties līdzekļus savas karjeras plānošanai.

Palīdzēt bērniem no Ukrainas rast iespēju veidot savu karjeru Latvijas Republikā.

Uzdevumi:

- Veicināt skolēnu pašizpēti, karjeras izpēti un karjeras plānošanu. Nodrošināt vadīšanai nepieciešamo pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi, lai sekmīgi konkurētu darba tirgū.
- Attīstīt skolēnā interesi par karjeru, iepazīstinot ar darba pasaules daudzveidību, nodrošinot iespēju gūt darbības pieredzi.
- Veidot skolēnos izpratni par karjeras saistību ar sasniegumiem izglītībā un mūžizglītību.
- Radīt pamatu priekš apzinātu un ar spējām sabalansētu, personīgo lēmumu pieņemšanai par turpmāko izglītību un iespējamo karjeru.
- Īstenot sadarbību ar mācību priekšmetu pedagogiem, starpdisciplināri mācību priekšmetu saturā integrējot karjeras izglītības tēmas.
- Sekmēt skolēnu prasmi atrast informāciju par sev interesējošām profesijām, veicināt spēju strādāt ar lietišķam dokumentiem.

2. Karjeras izglītības saturs:

Katra karjeras izglītības joma galvenais – pašizpēte, karjeras izpēte un karjeras plānošana un vadība. Tā ietver vairāku mācību priekšmetu un audzināšanas darba saturu, tā pilnveides virzienu integrācijas aspektā.

Pamatnosacījums – karjeras izglītības programmas ir īstenot karjeras izglītību, lai skolēni iegūtu gan zināšanas konkrētā karjeras izglītības jomā (pašizpēte, karjeras izpēte, karjeras plānošana un vadība), gan formā (mācību stunda, starpdisciplināri), klases stunda, ārpusstundu pasākumi, konsultācijas), kā arī universālas, vispārējās prasmes, saistītas ar darbības pieredzi, lai palīdzētu rīkoties gan iepriekš zināmās, gan jaunās dzīves situācijās.

3 Karjeras izglītības programmas īstenošanas pamatprincipi:

Karjeras attīstības atbalsts ir izglītības sastāvdaļa.

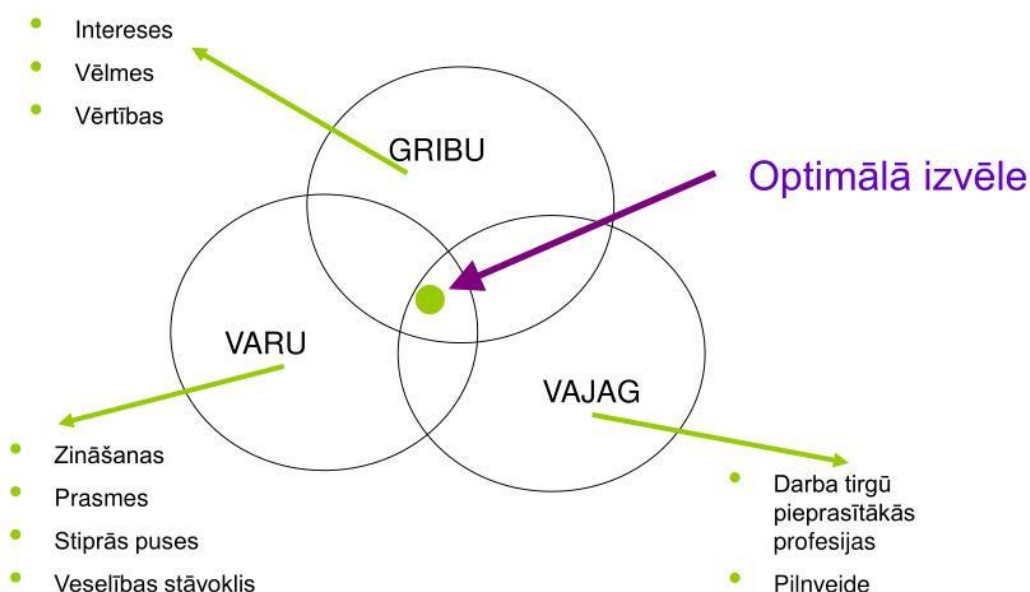
- Karjeras izglītība ir visas izglītības iestādes atbildība.
- Tiek ievērotas izglītojamo vecumposmu intereses un vajadzības.
- Mērķi — objektīvi un sasniedzami;
- Pasākumi — īstenojami.
- Pasākumi ir orientēti uz zināšanu un karjeras vadības prasmju apguvi.
- Pieejas “Gribu, varu, daru” pielietošana.

Pamatinformācija
Vārds _____
Vecums _____
Vīrietis _____
Sieviete _____

Comenius skolu partnerības projekts
„Studies and Job Perspectives for our Pupils”
2010 - 2012

Profesijas IZVĒLES KRITĒRIJI

4. Karjeras izglītības programmas īstenošanas plāns:

1.-3.klase

Tēma/ Mēnesis	Apakštēma	Plānotais rezultāts
Septembris/Oktobris Iepazīstināšana ar dažādām profesijām un nodarbošanās veidiem. Rīgas pilsētas un skolas pasākumi karjeras izglītībā.	Profesijas kurus es sastopu katru dienu.	Prot nosaukt profesijas, kurās strādā cilvēki skolēna dzīvesvietā, un izprot viņu nozīmību vietējās sabiedrības dzīvē. Zināt, kur un par ko strādā vecāki un citi ģimenes locekļi. Mācās domāt par savu nākotni, iepazīstot dažādas profesijas, apgūst darba prasmes.
Novembris/ Decembris/Janvāris Pašnovērtējuma veikšana.	Mani vaļasprieki. Mana sapņu profesija.	Sapratne, ka darbs ir nozīmīgs sabiedrības un cilvēka dzīvē. Gūst priekšstatu par ikdienas darbu un interešu vaļasprieku saistību ar profesijām, gūst izpratni par to dažādību.
Februāris/Marts Karjeras prasmju attīstīšana un pašapziņa.	Es mācos lai kļūtu par...	Apzinās savu galveno pienākumu mācīties, spēj mācīties patstāvīgi un koncentrējas mācību uzdevumu apguvei un izprot savu atbildību sekmīgā mācību procesā. Prot izmantot stundās apgūto ikdienā.
Aprīlis/Maijs Saskarsme ar citiem.	Sadarbības prasmes. Vai es protu veidot attiecības?	Individuāli uzrunāts, ieklausās citu teiktajā un atbilstoši reaģē (ar darbībām vai valodu). Pauž savu viedokli, cenšas neaizvainot. Sarunājas ar klases biedri vai pieaugušo sev svarīgā situācijā. Mazas grupas situācijā ieklausās citu teiktajā. Cenšas būt draudzīgs un apzinīgs.

4.-6.klase

Tēma/ Mēnesis	Apakštēma	Plānotais rezultāts
Septembris/Oktobris Darba pasaules iepazīšana. Rīgas pilsētas un skolas pasākumi karjeras izglītībā.	Intereses un hobijs.	Izzina un izmanto daudzpusīgas lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējas, atrodot savām spējām un vēlmēm atbilstošāko profesiju.
Novembris/Decembris Karjeras prasmju un kompetenču pilnveide.	Mani darba ieradumi un sadarbības prasmes.	Apgūst pozitīvu attieksmi pret darbu. Prot plānot savu dienas režīmu, ievērojot savas un citu intereses un iespējas. Prot sadarboties ar klasesbiedriem.
Janvāris/Februāris/Marts Pašnovērtējuma veikšana.	Es un mani dotumi. Emocijas.	Apzinās savas stiprās un vājās puses, kā arī savas intereses, spējas. Mācās saprast un kontrolēt savās jūtas. Apzinās šis zināšanas nozīmi nākotnē, spēj sevi motivēt mācību darbam un cenšas sasniegt savām spējām atbilstošus rezultātus.
Aprīlis/Maijs Darba specifika. Skolēnu karjeras izvēle.	Profesiju daudzveidība, prestižs un pievilcība.	Izprot profesiju veidus un tajās veicamo darba specifiku: fizisks – garīgs darbs, darbs telpās – darbs ārā u.tml. Izprot dažādo profesiju lomu sabiedrības dzīvē un veido priekšstatus par savu iespējamo nākotnes profesiju.

7.-9.klase

Tēma/ Mēnesis	Apakštēma	Plānotais rezultāts
<p>Septembris/Oktobris</p> <p>Karjeras prasmju un kompetenču pilnveide.</p> <p>Rīgas pilsētas un skolas pasākumi karjeras izglītībā.</p>	<p>Profesiju daudzveidīgā pasaule.</p>	<p>Apzinās karjeras nozīmi cilvēka dzīvē, un saprot karjeras plānošanas pamatnosacījumus. Prot savākt, apkopot un analizēt atbilstošu informāciju par profesijām, izzina savas turpmākās izglītības iespējas. Ir apzinājis sev saistošās profesijas. Iesaistās darba izmēģinājumos.</p>
<p>Novembris/Decembris</p> <p>Sadarbības prasmes.</p>	<p>Iemaņas attīstīšanā.</p> <p>Spēja uz klausīt, analizēt un ieteikt padomu.</p>	<p>Saprot, kā skolā, ārpus skolas aktivitātēs un ikdienā var attīstīt savas intereses, spējas un dotības. Apzinās interešu izglītības un brīvprātīgo darba nozīmi savas pašattīstības veicināšanā. Ir apgūtas plānošanas prasmes un veicināta spēja uzņemties atbildību par savu plānu īstenošanu. Prot pieņemt ar karjeras izvēli saistītus lēmumus.</p>
<p>Janvāris/Februāris</p> <p>Pašnovērtējuma veikšana.</p> <p>Nākotnes profesijas apskats (9. kl.).</p>	<p>Savu interešu, spēju un dotību attīstīšana.</p> <p>Publiskā runa.</p>	<p>Izprot garīgo vērtību nozīmi un vietu cilvēku attiecībās. Mācās kontrolēt savas emocijas. Apzinās laika vērtību. Prot izvērtēt prioritātes attiecīgajā laikā un atbilstoši tam plānot savas aktivitātes un darbu. Prot publiski uzstāties, formulēt argumentus un aizstāvēt savu viedokli.</p>
<p>Marts</p> <p>Pašnovērtējuma veikšana. Skolēnu karjeras izvēle.</p>	<p>Vērtības un emocijas.</p> <p>Darba organizēšana un plānošana.</p>	<p>Apzinās savu un citu darba kvalitāti, saskata iespējas, kā uzlabot rezultātu. Prot uz klausīt kritiku un ieteikumus. Iemaņas uz klausīt, analizēt un ieteikt dažādus problēmu risinājumus.</p>

<p>Aprīlis/Maijs</p> <p>Karjeras lēmumu pieņemšana.</p> <p>Izglītības nozīme.</p> <p>Skolēnu karjeras izvēle.</p>	<p>Izglītības iespēju izpēte.</p> <p>Individuālā karjeras plāna izveide.</p>	<p>Ir priekšstats par darba tirgu regulējošos likumiem, arodbiedrību un citu nevalstisko organizāciju nozīmi Latvijā.</p> <p>Izprot saistību starp izglītību, profesiju un nodarbinātību. Apzinās izglītību kā vērtību, ir motivēts turpināt izglītību. Izprot Latvijas izglītības sistēmu un savas tālākās izglītības iespējas. Zina dažādus avotus, kur meklēt informāciju par izglītības iespējām.</p>
--	--	---

10.-12.klase

Tēma/ Mēnesis	Apakštēma	Plānotais rezultāts
<p>Septembris/Oktobris</p> <p>Darba tirgus perspektīvas.</p> <p>Rīgas pilsētas un skolas pasākumi karjeras izglītībā.</p>	<p>Uzsāk lielākus un reālistiskākus darba/ karjeras meklējumus.</p>	<p>Saprot, kā izglītība ir saistīta ar augstskolas izvēli, turpmāku apmācību un/vai iekļaušanos darba tirgū. Ir apzināta informācija par darba tirgus perspektīvām, kas ļauj izšķirties par attiecīga lēmuma pieņemšanu karjeras izvēlē. Apzinās profesiju mainību saistībā ar zinātnes un tehnoloģiju attīstības tendencēm pasaulē.</p>
<p>Novembris/ Decembris/Janvāris/</p> <p>Darba devēju prasības.</p> <p>Karjeras vadības prasmju pilnveide.</p>	<p>Ko sagaida darba devējs? Darba meklēšanas process un iespējas. Profesionālā ētika un darba likumdošana.</p> <p>Nākotnes profesijas.</p>	<p>Ir iepazinis dažādas darbavietas, darba devēju prasības, darba pienākumus. Pārzina darba meklēšanas procesu. Izprot profesionālās ētikas pamatprincipus un prasības.</p>

<p>Februāris/Marts</p> <p>Profesiju mainība un dažādība.</p> <p>Skolēnu karjeras izvēle.</p>	<p>Profesijās izvēlē. Profesiju aktualitātes Latvijā.</p> <p>Augstskolas izvēles pamatprincipi(12. kl.)</p>	<p>Apzinās profesiju mainību saistībā ar zinātnes un tehnoloģiju attīstības tendencēm pasaulē.</p>
<p>Aprīlis/Maijs</p> <p>Lēmuma pieņemšana.</p> <p>Skolēnu karjeras izvēle.</p> <p>Nodarbinātības tendences Latvijā un pasaulē.</p>	<p>Alternatīvu lēmumu pieņemšana karjeras izvēlē.</p>	<p>Ir apzināta informācija par darba tirgus perspektīvām, kas ļauj izšķirties par attiecīga lēmuma pieņemšanu karjeras izvēlē. Pētot profesiju daudzveidību, domā par savām nākotnes iecerēm, par savām iespējām pilsētā/novadā/valstī.</p> <p>Izprot nodarbinātības tendences mūsu valstī un pasaulē. Ir gatavs pieņemt alternatīvus lēmumus karjeras izvēlē.</p>

5. Karjeras attīstības atbalsta programmas īstenotāji

Rīgas Ukrainu vidusskolas karjeras attīstības atbalsta programmas īstenotāji:

- *Pedagogs karjeras konsultants* – galvenais karjeras attīstības atbalsta programmu īstenotājs, koordinē pedagogu un atbalsta personāla sadarbību.
- *Direktors* - “virsatbildība”: izglītības standartu izpilde, skolas attīstības, mācību un audzināšanas darba un resursu plānošana; izpildes pārraudzība/kontrole.
- *Direktora vietnieks mācību darbā* - koordinē un pārrauga izglītības darbu skolā.
- *Direktora vietnieks audzināšanas darbā* - koordinē un pārrauga audzināšanas darbu skolā, t.sk. karjeras izglītības un interešu izglītības darbu skolā.
- *Klašu audzinātāji* - izstrādā un īsteno klases audzinātāja programmu saskaņā ar skolas galvenajiem uzdevumiem, audzināšanas darba un karjeras izglītības plānu.
- *Mācību priekšmetu skolotāji* - informē un konsultē skolēnus un vecākus par karjeras izglītības jautājumiem sava mācību priekšmeta ietvaros.
- *Metodiskās komisijas/apvienības* - karjeras izglītības plānotāji, metodiskais atbalsts, integrācija.
- *Bibliotekārs* - informē skolēnus, pedagogus un vecākus par jaunāko literatūru karjeras izglītībā, veido tematiskās izstādes, palīdz meklēt informāciju internetā par karjeras izglītības jautājumiem.
- *Psihologs* - novēro skolēnus mācību stundās un veic psiholoģisku izpēti un individuālo psihodiagnostiku, skolēnu grupu psiholoģisko izpēti, un konsultē par karjeras izglītības jautājumiem, palīdzot skolēniem apzināties viņu spējas, intereses un dotumus.
- *Sociālais pedagogs* - konsultē skolēnus, viņu ģimenes, pedagogus par sociālo jautājumu risināšanas kārtību un iespējām pašvaldībā attiecībā uz karjeras attīstības atbalsta pieejamību. Speciālais pedagogs - konsultē pedagogus un skolēnus ar speciālām vajadzībām jautājumos, kas saistīti ar speciālo pedagoģiju, speciālām vajadzībām karjeras izvēlē.
- *Logopēds* - konsultē skolēnu un viņa vecākus par logopēdiska rakstura jautājumiem, ja tas skar skolēna karjeras izvēli.
- *Skolas mediķis* - konsultē skolēnus un viņu vecākus par karjeras izvēļu atbilstību veselības stāvoklim.
- *Interešu izglītības pedagogi* - informē un konsultē skolēnus un vecākus par karjeras izvēles iespējām interešu izglītības programmas ietvaros.

6. Karjeras attīstības atbalsta sasniegto rezultātu izvērtēšana

- Izglītojamo pašvērtējums (<https://testi.niid.lv/>).
- Izglītojamo sasniegumi karjeras izglītībā tiek vērtēti bezatzīmju vērtēšanas sistēmā, īsi mutiski vai rakstiski raksturojot izglītojama mācību darbību, darba stilu, attieksmi un izaugsmes dinamiku.
- Sasniedzamo rezultātu karjeras izglītībā raksturo karjeras vadības prasmju apguves līmenis katras klašu grupas posma noslēgumā 3.,6.,9.,12.
- Izglītojamo karjeras attīstības sasniegumi tiek apzināti (ne retāk kā 1 reizi gadā), informējot vecākus par izglītojamā zināšanām, prasmēm, iemaņām un sasniegumu attīstības dinamiku.
- Izglītojamo mācību sasniegumu pierādījumi – pašizpētes, karjeras izpētes un karjeras vadības darba materiāli, kas tiek uzkrāti darba mapēs (portfolio);

7. Izvērtēšanas veidi. Kvalitatīva un kvantitatīva pieeja

1. Klasifikācijas izvērtēšana:

- Klasifikācijas izvērtēšana ir tradicionālais veids, kā novērtēt skolēnu sasniegumus, izmantojot testus, anketas, uzdevumus un citus vērtējamus uzdevumus.

2. Formatīvā izvērtēšana:

- Formatīvā izvērtēšana notiek mācību procesa laikā un palīdz karjeras pedagogam saprast, kā skolēni apguva materiālu un attīstās.
- Tas ietver regulāru atsauksmju sniegšanu skolēniem, kā arī novērtējumus par mazākiem uzdevumiem un aktivitātēm, lai gan sniegtu atgriezenisko saiti, gan pielāgotu mācību plānu.

3. Summatīvā izvērtēšana:

- Summatīvā izvērtēšana ir galīgā novērtēšana pēc kādas mācību vienības, tēmas vai semestra, lai noteiktu skolēnu kopējos sasniegumus. Tas var ietvert pašnovērtējuma testus, semestra darbus vai projektus, lai novērtētu skolēnu zināšanas un prasmes pēc noteikta laika perioda.

4. Portfeli un projekti:

- Portfeli un projekti ir alternatīvs izvērtēšanas veids, kas ļauj skolēniem demonstrēt savas zināšanas un prasmes, izmantojot reālus projektus un radot mācību produktus.
- Šāda veida izvērtēšana var ietvert prezentācijas, mākslas darbus, rakstiskas esejas vai digitālos mediju produktus.

5. Peer izvērtēšana:

- Peer izvērtēšana ietver skolēnu novērtēšanu un atsauksmju sniegšanu viņu vienaudžiem.
- Šis veids, kādā izvērtēšana var palīdzēt attīstīt skolēnu analīzes un kritiskās domāšanas prasmes, kā arī veicina sadarbību un komunikāciju grupās.

6. Izvērtēšanas testi un mērķtiecīgas pārbaudes:

- Dažādi standartizēti izvērtēšanas testi un mērķtiecīgas pārbaudes var tikt izmantoti, lai novērtētu skolēnu spējas un sasniegumus gada laikā.

Karjeras izglītībā gan kvalitatīvā, gan kvantitatīvā pieeja var būt noderīgas, lai iegūtu izpratni par skolēnu karjeras attīstības procesiem un to ietekmi.

Kvalitatīvā pieeja karjeras izglītībā:

- Intervijas ar skolēniem, lai saprastu viņu karjeras vēlmes, mērķus un bažas.
- Fokusgrupu diskusijas ar skolēniem, lai izprastu viņu attieksmi pret dažādām profesijām un karjeras izglītības programmām.

Kvantitatīvā pieeja karjeras izglītībā:

- Aptaujas un anketas skolēniem, lai iegūtu skaitlisku izpratni par viņu karjeras vēlmēm, interesēm un izglītības vajadzībām.
- Pirms un pēc testi, lai novērtētu skolēnu zināšanu, prasmju un attieksmju izmaiņas pēc piedalīšanās karjeras izglītības programmās.
- Statistiskā analīze par skolēnu akadēmisko sasniegumu un to saistību ar viņu karjeras izvēlēm un turpmāko nodarbinātību.

8. Karjeras izglītības īstenošanai ieteicamā literatūra un informācijas avoti:

1. “Karjeras izglītība skolā” – VALSTS IZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBAS AĢENTŪRA. Pieredze 2009.
2. Karjeras attīstības atbalsts. Izglītība. Konsultēšana. Pakalpojumi.– R.: VIAA, 2008 Pieejams:
http://viaa.gov.lv/files/news/727/karjeras_attiistiibas_atbalsts_2008.pdf
3. Ertelts B.J., Šulcs V. Karjeras konsultēšanas kompetences. – R.: VIAA, 2008, Vācija: Rosenberger Fachverlag, 2007 Pieejams:
http://viaa.gov.lv/files/news/727/karjeras_kompetences_2008.pdf
4. Karjeras iespēju izpēte / Metodisks palīglīdzeklis skolotājiem, klašu audzinātājiem profesionālās orientācijas darbā.– R.: PIAP aģentūra, 2003 Pieejams:
http://www.viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/euroguidance_sadala/klasu_audzinatajiem/
5. “Izdegšana un garīgās veselības problēmas kā profesijas maiņas iemesls: būtiskie apsvērumi jaunas profesijas izvēlē” - Oksana Žabko - Akadēmiskā Dzīve 57/2021/2022. Pieejams: <https://doi.org/10.22364/adz.57.10>
6. “Karjeras konsultēšanas metodes” - Grāmatas oriģinālā publikācija angļu valodā: Career Counsellor, Compendium of methods and techniques, edited by Mihai Jigău, Bucharest, 2007
7. Par koncepciju "Karjeras attīstības atbalsta sistēmas pilnveidošana", (2006). 29.03.2006. LR Ministru Kabineta Rīkojums Nr.214 (prot. Nr.16 32.§) Skatīts 2015. gada 10. martā. http://www.viaa.gov.lv/files/free/48/748/kaas_koncepcija.doc
8. Darba pasaules un karjeras iespēju izpēte / Ieteikumi skolotājiem, klašu audzinātājiem projektu nedēļas vadīšanai 7. – 9.klasēs. – R.: PIAA, PIAC, 2004
9. Karjeras attīstības atbalsts: izglītība, konsultēšana, pakalpojumi (2008). Rīga, VIAA.
10. “100 metodikas karjeras attīstības atbalstam” – Rīga, 2019. Pieejams:
chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.viaa.gov.lv/lv/media/2540/download?attachment

Programmu izstrādāja:

Rīgas Ukrainu vidusskolas pedagogs-karjeras konsultants – Tatjana Greļova

Saskaņots: direktores vietniece izglītības jomā

Ināra Boka